

De lach van de wijze

Vertaald uit het Frans.
Oorspronkelijke titel: LE RIRE DU SAGE
© 2006, Éditions Prosveta S.A., ISBN 2-85566-922-7

1e druk: DE LACH VAN DE WIJZE

© 2020 is voorbehouden aan Stichting Prosveta Nederland voor alle landen. Niets van deze publicatie mag, privé of anderszins, op elektronische, mechanische, gefotokopieerde, audiovisuele of andere wijze worden gereproduceerd, vertaald, bewerkt, in archiefsystemen opgeslagen of doorgezonden, zonder voorafgaande toestemming van auteurs en uitgevers.

ISBN 978-90-76916-51-4

Omraam Mikhaël Aïvanhov

De lach van de wijze

Izvor reeks - 243

P R O S V E T A

INHOUD

Hoofdstuk	pag.
I	De wijze leeft met hoop9
II	Zoals een herder waakt over zijn schapen27
III	Bescherm de grenzen van je ziel47
IV	De verwachting die ons wakker houdt65
V	‘Als je oog helder is, is je hele lichaam verlicht’ . . .77
VI	De ernst, de tranen, de lach, het feest87
VII	De lamp van de wijze straalt van vrolijkheid97
VIII	IJzeren tong en gouden tong113
IX	De overwinning op het lijden: de glimlach van God129
X	Ieder offer brengt in ons het merkteken van de zon aan137
XI	‘De grootste onder jullie zal jullie dienaar zijn’ . . .153
XII	Danken, bron van licht en vreugde165
XIII	Opdat je naam opgeschreven zou worden in het boek van het leven181
XIV	Aan de feesttafel191 Verwijzing naar Bijbelteksten202

De lezer zal bepaalde aspecten van de teksten van Omraam Mikhaël Aïvanhov in dit boek beter begrijpen, als hij zich realiseert dat het gaat om een louter mondeling onderricht.

Waar in de tekst de mannelijke aanspreekvorm is gebruikt, kan ook de vrouwelijke worden gelezen.

I

DE WIJZE LEEFT MET HOOP

In de loop van een dag komen wij verschillende personen tegen en het is interessant en soms zelfs vermakelijk om te zien hoe zij zich uitspreken over allerlei gebeurtenissen of over het leven in het algemeen. Terwijl sommigen enkel zeuren over alles wat fout gaat en volgens hen zal blijven fout gaan, zien en onthouden anderen enkel wat goed gaat of bemoedigend is en zij vervolgen hun weg met de lijfspreuk: ‘Wat is het leven mooi!’ De een noemt men een pessimist, de ander een optimist.

Voor de pessimist zijn er in het jaar enkel bewolkte en regenachtige dagen, nauwelijks opgeklaard door een paar zonnestrallen, dat geeft hij niet graag toe. Voor de optimist daarentegen zijn er enkel zonnige dagen, die af en toe onderbroken worden door een paar weldadige regenbuien. Stel je een project voor aan een pessimist? Hij ziet onmiddellijk een berg bezwaren die de realisatie ervan zullen verhinderen. De optimist daarentegen aanvaardt ieder nieuw project met enthousiasme, stapt over de bezwaren heen en ziet het reeds gerealiseerd tot grote voldoening van iedereen. De pessimist voelt

zich voortdurend bedreigd door ziekte: bij de minste ongesteldheid denkt hij meteen aan het ziekenhuis en zelfs aan het kerkhof; hij heeft vanzelfsprekend zijn testament al gemaakt en staat klaar om zijn vrienden bij elkaar te roepen om afscheid te nemen. De optimist voelt zich altijd gezond en als hij ziek wordt, is hij er zeker van dat hij vlug weer op de been zal zijn.

En omdat het slecht gaat met de wereld, de mensen niet deugen en alle goede plannen min of meer tot mislukken gedoemd zijn, besluit de pessimist dat het ook niet de moeite loont zich in te spannen of te werken voor de anderen. Hij stelt zich tevreden met het regelen van zijn eigen zaakjes en laat de mensen aan hun droeve lot over. En wat geeft het hem een voldoening wanneer hij vaststelt dat de problemen, de moeilijkheden en de ongelukken die hij voorspeld had, zich ook effectief voordoen! Pessimisme leidt dus tot egoïsme, zelfs tot hardvochtigheid en bovendien tot luiheid. Ja, want door zijn overtuiging dat hij er niets aan kan doen om de situatie te verbeteren, wordt de pessimist lui, behalve als het erop aankomt alle redenen op te sommen waarom hij pessimist is, want dan staat zijn tong niet stil!

En bovendien zijn pessimisten nogal vaak schrijvers. Hoeveel boeken zijn er niet geschreven door auteurs die er behoefte aan hadden te benadrukken dat de wereld op zijn ondergang afstevent, dat het

bestaan absurd is, dat niets de moeite waard is. Maar mijn God, als het goede nooit kan zegevieren, als niets zin heeft, als niets de moeite waard is, waarom dan nog moeite doen om te spreken en te schrijven? Dat is toch onlogisch! Logisch zou zijn om te zwijgen. Ja, welke behoefte drijft die auteurs om hoofd en hart van de lezers te verduisteren met donkere wolken?

De geneeskunde heeft uiteraard vastgesteld dat de toestand van het organisme van de mens zijn geestgesteldheid beïnvloedt: pessimisten hebben vaak een zieke lever of maag. Maar je mag oorzaken en gevolgen niet met elkaar verwarren. In werkelijkheid komen die kwalen van de lever en de maag voort uit bepaalde mentale gewoonten, die bijzonder schadelijk zijn en door de betrokken personen langdurig werden volgehouden tijdens dit leven of zelfs tijdens een vorig leven. De slechte werking van hun spijsvertering wordt dus weerspiegeld in hun geesttoestand. Het psychische beïnvloedt voortdurend het fysieke en omgekeerd!¹

En wat ligt aan de oorsprong van het pessimisme bij mensen? Sommigen zullen beweren dat het hun scherpzinnigheid is. Hoegenaamd niet! Het zijn hun ambities, hun buitensporige verlangens die zij niet hebben kunnen realiseren. Als gevolg van de ene na de andere teleurstelling hebben zij op den duur een

cynische blik op de wereld gekregen. Pessimisme zie je vaak verschijnen bij oude naties. Zij werden gegrondvest op grote projecten waarvan zij dachten dat ze deze gemakkelijk tot een goed einde zouden kunnen brengen. Sommige successen deden hun geloven dat zij niet alleen de buurlanden zouden kunnen overheersen, maar zelfs hun invloed zouden kunnen uitbreiden tot verafgelegen gebieden. En daar ging het fout! Men wil de hele wereld opslokken, maar men dient zich eerst af te vragen of men wel in staat zal zijn deze te verteren; en zelfs indien men in het begin enkele successen behaalt, doemen er geleidelijk moeilijkheden, impasses, nederlagen en verliezen op. Hoe kan een natie in die omstandigheden een gunstige blik op de toekomst hebben?

Jonge naties daarentegen die nog niet dergelijke ervaringen hebben opgedaan, zijn hoopvol en geloven dat zij zullen slagen waar anderen gefaald hebben. Uiteraard kunnen zij slagen, maar op voorwaarde dat ze zich gedragen met wijsheid en gematigdheid, anders zullen ze net zoals de anderen eindigen in desillusies en pessimisme. Want naties zijn zoals individuen, zij worden beheerst door dezelfde wetten. Zij die buitensporige ambities koesteren, zijn tot mislukken gedoemd en deze mislukkingen zullen uiteindelijk hun hele visie op de wereld somber kleuren. Of het nu gaat over naties of

over individuen, voor velen kan het bestaan gedefinieerd worden als een overgang van optimisme naar pessimisme.

Voor wie jong is, lijkt alle hoop toegelaten, talrijke deuren zijn geopend en als er een gesloten wordt, blijven er nog andere open. Maar beetje bij beetje gaan al die deuren dicht en dan worden de gezichten, die in het begin glimlachten en blaakten van vertrouwen, op den duur maskers: de blik wordt somber, de gelaatstrekken verzakken en in de mondhoeken verschijnen bittere trekken. Welja, de jeugd smeedt plannen en de bejaarden maken de balans op. Een balans die niet altijd fameus is.

Meester Peter Deunov zei: ‘Dat mensen in pessimisme vervallen, komt omdat zij niet weten welke richting ze aan hun activiteiten moeten geven.’ Over welke soort richting sprak hij? Om de zaken te vereenvoudigen kan men zeggen dat er twee richtingen bestaan: naar boven, naar de spirituele wereld, en naar beneden, naar de materiële wereld. Zowel de materiële als de spirituele wereld stelt ons hun rijkdommen voor; in beide gevallen is het niet gemakkelijk deze te verwerven, maar de moeilijkheden worden niet op dezelfde manier ervaren, al naargelang men de ene of de andere zoekt.

Wie zich concentreert op materiële prestaties zoals bezit, geld of macht en zijn doel niet bereikt,

houdt bittere gevoelens over aan zijn mislukkingen, alsof hij alles verloren heeft. Wie daarentegen bezielde wordt door spirituele behoeften, voelt zich altijd gesteund. Door zijn verlangen naar een verhevener leven smeedt hij onophoudelijk banden met de goddelijke wereld en deze banden brengen in hem verborgen vibraties teweeg. Zelfs indien hij er niet in slaagt zijn verlangens volledig te realiseren, wordt hij door die vibraties die hij diep vanbinnen ervaart, beschermd, want zij behoeden hem voor ontmoediging.

Er is slechts één enkel geval waarin je het recht hebt pessimist te zijn en dat is wanneer je een kwaadwillige actie overweegt. Dan is het goed voor ogen te houden dat je het risico loopt te mislukken, en des te beter! Mislukken is dan het beste dat je kan overkomen, want het zal complicaties voor jou vermijden.² Maar wanneer het gaat over een goed, edelmoedig project, zelfs als je moeilijkheden tegenkomt om het te realiseren, blijf dan toch optimist en houd vast aan de overtuiging uiteindelijk te zullen slagen.

Zoals je ziet gaat deze kwestie van het optimisme en het pessimisme veel verder dan je op het eerste gezicht zou vermoeden. Alleen degene die op zoek gaat naar spirituele verworvenheden, kan werkelijk optimist zijn; wie materiële goederen nastreeft, zelfs indien hij in het begin optimist is, zal op een dag zijn

illusies moeten laten varen en vervallen in pessimisme. Om die reden, ik herhaal het, zijn pessimisten vaak al te ambitieuze mensen die ontgoocheld werden. Hun ambities waren lasten, waarmee zij zich overladen hadden, omdat ze de juiste weg niet kenden, de weg die naar boven leidt. Want wat gedaan met al die mislukkingen, wanneer men al zijn energie daaraan verspild heeft?

Optimisme en pessimisme hoeven dus niet uitsluitend beschouwd te worden als een kwestie van temperament, zij hebben meer te maken met een echte levensopvatting. De pessimist concentreert zich op de kleine dingen van de aarde, terwijl de optimist zijn ziel opent voor de uitgestrekte gebieden van de hemel. In een Inwijdingsschool zou men nooit pessimisten mogen tegenkomen. Besef dus dat, als je pessimist bent, je innerlijk nog niet de goede richting hebt gekozen, dat je nog niet de weg van de spirituele wetenschap bent ingeslagen. Want vanaf het prille begin van deze wetenschap, had je moeten opmerken dat de ware toekomst van de mens gelegen is in het licht, in de schoonheid, in de vreugde, in de ontplooiing van zijn ziel. Onderweg kom je uiteraard moeilijkheden tegen, bots je tegen obstakels op, maar juist om deze te overwinnen, dien je het doel niet uit het oog te verliezen, maar je op voorhand te verheugen over het geluk dat je wacht.

Alleen het besef van onze goddelijke voorbestemming stelt ons in staat om hoopvol te blijven. Anders spreekt het voor zich dat iedereen, bij de aanblik van de wereld, goede redenen heeft om pessimistisch, terneergedrukt, angstig of radeloos te zijn. Wat kan men dan nog doen? Sommigen zullen psychologen of psychiaters consulteren... Anderen zullen astrologen, mediums of helderzienden raadplegen om gerustgesteld te worden, hetgeen tegenwoordig meer en meer gebeurt. Dit bewijst echter dat zij niet begrepen hebben waar en hoe ze de echte zekerheden moeten zoeken, de ware redenen om vertrouwen te kunnen hebben in de toekomst. Ik ontken niet dat er personen bestaan, die in staat zijn om de toekomst te voorspellen, maar zij zijn zeldzaam.³ En zelfs indien zij je inlichten over de gebeurtenissen die zich zullen voordoen, zal het toch van jou afhangen hoe je daarop reageert, om niet al je kansen te verspelen en de beproevingen te kunnen trotseren. Dus, in plaats van her en der vragen te gaan stellen over je toekomst, is het verstandiger je toe te leggen op de vorming van een solide basis in jezelf. Zo kan alles wat je overkomt, bijdragen aan je evolutie, zowel verdriet als vreugde, zowel mislukkingen als successen.

Helderzienden en vooral vrouwelijke helderzienden heb ik zo vaak ontmoet in mijn leven! Ik herinner mij dat ik ongeveer 9 jaar was, toen ik de eerste

ontmoette. In die tijd waren er veel zigeuners in Bulgarije en de vrouwen voorspelden de toekomst. Op een dag ontmoette ik een van hen op straat, die mij tegenhield. Zij zei me dat ik veel vijanden had. Zie je, op de leeftijd van 9 jaar! Verbaasd vroeg ik haar: ‘Maar waarom? Wat heb ik gedaan?’ Zij voegde eraan toe dat ik ook veel vrienden had. Daarna bekeek zij mijn handpalm en verklaarde dat ze een meisje zag, dat mooi maar zwaarlijvig was en dat van mij hield. Andermaal verbaasd vroeg ik haar: ‘Werkelijk zo zwaarlijvig?’ Toen vertelde zij me dat ze dezelfde morgen van haar ezel was gevallen, hetgeen haar belette om goed te kunnen zien. Tenslotte stak zij haar hand uit om mij wat geld te vragen.

Bulgaren proberen de toekomst eerder af te lezen uit koffiedik. Ik herinner mij nog een vrouw in Varna die door alle burens werd uitgenodigd om koffie te komen drinken en daarna de bodem van hun koffiekopjes te bestuderen. Doe zoals zij en je zult nooit van dorst omkomen!

En nadat ik in Parijs was aangekomen, hoeveel helderzienden zijn mij niet komen opzoeken! Vooral tijdens de oorlog, toen iedereen zich afvroeg wanneer en hoe die tragedie zou stoppen. Sommigen stelden mij vragen over de juistheid van hun voorspellingen. En dan antwoordde ik: ‘Als je niet zeker bent van wat je zegt, hoe kun je dan zeker zijn van wat ik jou zal vertellen?’

Maar uiteraard laat ik iedereen zijn zin doen. Zie-ners en astrologen zijn meestal nogal handig om voornamelijk successen, liefde, fortuin en gezondheid te voorspellen, anders zou niemand hen nog raadplegen en het spreekt vanzelf dat er vroeg of laat toch iets goeds gebeurt, zelfs indien dat niet blijft duren. Laat ze hun gang gaan als ze behoefte hebben aan deze voorspellingen om gerustgesteld te worden over hun lot, als dat voor hen goed voelt. Maar ik ben verplicht om jullie te zeggen dat de enige doeltreffende methode om vertrouwen te behouden is vooruit te gaan in het besef dat God voor zijn kinderen een toekomst van licht en vreugde heeft voorzien.

Volgens een algemeen verspreide mening zou pessimisme een vorm van wijsheid zijn: wanneer je beseft dat het kwaad op ieder ogenblik en om het even hoe kan toeslaan, ben je waakzaam en neem je voorzorgen. Welnee, zo'n negatieve visie heeft niets te maken met wijsheid en is zelfs schadelijk voor de psyche: je zo te concentreren op het kwaad, overal en op ieder ogenblik, leidt ertoe dat je niet meer ziet wanneer het onheil zich werkelijk voordoet en verlamt de levende krachten die de mens in staat stellen te reageren. Waar blijft dan de wijsheid, waar blijft de helderheid?

De wijsheid, de echte wijsheid, is iets heel anders

en wat zegt zij? In het boek Spreuken stelt ze zich voor: *'Ik, Wijsheid, (...) was erbij toen hij de hemel zijn plaats gaf (...) toen hij aan de zee grenzen stelde (...) de fundamente van de aarde legde. Ik was zijn lieveling, een bron van vreugde, elke dag opnieuw. Ik was altijd verheugd in zijn aanwezigheid...'* Zo spreekt de Wijsheid. Zij heeft de plannen van God doorgrond, omdat ze met Hem heeft deelgenomen aan de schepping van de wereld, zij ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet in prachtige en lichtende kleuren. En niet alleen is zij niet droevig, maar ze is zelfs blij en verheugd, omdat ze in Gods nabijheid speelt.

De wijze weet dat het de voorbestemming is van de mens om ooit naar zijn hemelse vaderland terug te keren. Op de weg die leidt naar dat vaderland, zal hij vanzelfsprekend het kwaad tegenkomen onder al zijn vormen en zal hij lijden, twijfelen aan de anderen en aan zichzelf, hij zal ontmoedigd raken. Maar zelfs in de slechtste momenten zal hij niet ten onder gaan, want in zijn hart, in zijn ziel, blijft die waarheid gegrift dat God hem naar Zijn beeld heeft geschapen en dat dit beeld van God potentieel alle rijkdommen en alle overwinningen bevat.⁴

Het pessimisme is dus geen kind van de wijsheid, maar van de grootste onwetendheid. Natuurlijk komt het er niet op aan zich te verzetten tegen het pessimisme door te beweren dat alles goed gaat, dat

zou belachelijk zijn: alles gaat niet goed en vele zaken gaan zelfs zeer slecht. Maar het optimisme is een filosofisch standpunt, gebaseerd op de kennis van God, het universum en de mens. Dus in feite zou men niet het woord optimisme mogen gebruiken: want gelet op het gebruik ervan in het dagelijks leven, wordt het al te vaak verward met naïviteit en lichtzinnigheid, die niets te maken hebben met levensfilosofie. Het optimisme waarover ik jullie spreek, is in werkelijkheid de hoop, dat wil zeggen de zekerheid dat de toekomst altijd beter kan zijn. Zelfs als het heden niet fameus is, zijn de machten van het leven en van het goede zo sterk dat zij altijd het kwaad kunnen overwinnen, vanaf het ogenblik dat de mens beslist om zich ermee te verbinden.

Iemand zal zeggen: 'Maar welke hoop kan ik koesteren? Alles wat ik onderneem, mislukt, mijn toekomst is versperd!' Dit hangt uiteraard af van wat je je toekomst noemt. Indien je deze toekomst enkel beschouwt als materieel of sociaal welslagen of als een liefdesroman die klinkt als een sprookje, zal je toekomst misschien inderdaad versperd zijn. Maar je toekomst als zoon of dochter van God ligt wijd voor je open. De dagen gelijken niet op elkaar. Heb je de zon vandaag niet gezien? Dan zal ze morgen opnieuw schijnen. Niets is definitief geblokkeerd voor degenen die weten, waarop zij hun hoop moeten vestigen.

Echte wijsheid heeft niets te maken met een pessimistische opvatting over het leven; echte wijsheid is hoopvolle verwachting. In zijn eerste hoofdstuk aan de Korintiërs schrijft de apostel Paulus: *‘Waar wij over spreken is Gods verborgen en geheime wijsheid, een wijsheid waarover God vóór alle tijden besloten heeft dat wij door haar zouden delen in zijn luister (...) Maar het is zoals geschreven staat: Wat het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord, wat in geen mensenhart is opgekomen, dat heeft God bestemd voor wie hem liefheeft.’*

In werkelijkheid ontbreekt het jullie slechts aan één ding: een beslissing. Jullie zijn nog verdeeld en aanvaarden innerlijk nog de tweespalt: op hetzelfde moment dat jullie zeggen gekozen te hebben voor het spirituele leven, blijven jullie leven zoals wie dan ook, enkel bekommerd om je eigen veiligheid en materieel succes. Want je weet toch nooit, bedenken jullie, wat de toekomst in petto heeft en je gedachten en je tijd worden opgeslorpt door deze bezorgdheid. Wie zijn weg en zijn doel kent, overlaadt zich niet met deze lasten, want hij heeft altijd de rijkdom van zijn hemelse Vader voor ogen, die hem alles zal geven wat hij nodig heeft.

Zeg je: ‘Maar je moet toch vooruitlopen op de toekomst, voorraden aanleggen en maatregelen treffen voor de slechte dagen die zullen komen.’ Vanwege de manier waarop men zich voorbereidt op de

slechte dagen, is het zeker dat deze zullen komen! In feite hebben wij al geld op een bank, dat wij kunnen gebruiken. Deze bank wordt gevoed door God zelf en bevindt zich in ons: in onze wil, ons hart, ons verstand, onze ziel en onze geest. Ik vraag jullie met klem: beslis toch om ten minste een van deze schatten te gebruiken die aan jullie werden toevertrouwd.

Van de echte optimisten is er een aantal te vinden op aarde: het zijn de landbouwers, de tuinmannen. Ja, zij planten zaden en pitten in de aarde, die op het eerste gezicht niet veel voorstellen. Zij wachten, hopen... en op een dag zie je korenvelden, maïsvelden, hele boomgaarden met fruitbomen verschijnen. Hoe vaak heb ik jullie aandacht al gevestigd op de overeenkomsten die bestaan tussen de landbouw en het spirituele leven! Granen, zaden, alles wat men zaait of plant begint uiteindelijk te groeien en vrucht te dragen. En hetzelfde is waar voor onze gedachten, onze gevoelens, onze verlangens...

Meester Peter Deunov vroeg ons in Bulgarije om de pitten van de vruchten die wij hadden gegeten, – pitten van perziken, pruimen of abrikozen –, niet weg te gooien, maar te planten. Ik raad jullie hetzelfde aan. Je antwoordt dat je geen tuin hebt? Plant ze dan waar mogelijk, het maakt niet uit. Het essentiële is dat je je ervan bewust wordt dat een pit een schepsel is met de behoefte om de levende kiem die hij in zich draagt, geboren te laten worden; de pit

lijdt eronder dat hij de kiem opgesloten houdt in het harde omhulsel, waardoor deze afsterft bij gebrek aan een geschikte bodem, terwijl hij enkel vraagt om te kunnen blijven leven.

Uiteraard groeien niet alle pitten die in de grond worden gestopt uit tot bomen, maar het voornaamste doel van deze oefening is dat je je meer en meer bewust wordt van het feit dat je ook andere pitten moet planten: ideeën, gedachten, gevoelens. Wanneer zij vrucht zullen dragen, zullen jullie niet alleen in overvloed leven, maar ook een massa schepselen kunnen voeden. Span je dus in om dit verruimde bewustzijn te cultiveren: het waarachtige optimisme, de hoop.

Noten

1. *Harmonie en gezondheid*, Izvor 225, hst. VIII: 'Hoe word je onvermoeibaar'.
2. *L'amour plus grand que la foi*, Izvor 239, chap. III: 'Le doute salutaire' (de heilzame twijfel) In het Engels verkrijgbaar als *Love Greater Than Faith*.
3. *De onzichtbare wereld*, Izvor 228, hst. V: 'Moeten we helderzienden raadplegen?'
4. *De onuitputtelijke bronnen van de vreugde*, Izvor 242, hst. I: 'God, oorsprong en doel van onze reis'.